

Tvorbě střevních polypů nemusí zabránit ani zdravá životospráva

Příbramský deník, 2. 2. 2015

Nejznámějším onemocněním a také největším strašákem zejména dospělé populace je kolorektální karcinom čili rakovina střev. V zažívacím ústrojí se však vyskytují i jiná onemocnění, která dokáží velmi potrápít a při přehlížení a podcenění příznaků i do budoucna ohrozit na životě. Například střevní polypy.

MUDr. Petra Mertová, lékařka Oblastní nemocnice Příbram. Autor: archiv nemocnice

Na dotazy ohledně střevního [onemocnění](#) odpovídá MUDr. Petra Mertová, lékařka gastroenterologického pracoviště Oblastní nemocnice Příbram.

Co jsou to polypy a proč se ve střevech vytvářejí?

Polyp je pouze obecné označení pro jakýkoliv výrůstek na sliznici tlustého střeva, či kdekoli v jinde v trávicí trubici. Teprve po odstranění polypu a jeho histologickém vyšetření, tj. vyšetření tkáně pod mikroskopem, můžeme přesně stanovit diagnózu a tedy i závažnost daného onemocnění.

Až dvě třetiny střevních polypů představují tzv. adenomy, což jsou benigní, tedy nezhoubné

nádorové polypy. Pokud však není adenom ze střeva odstraněn včas, může dojít po určité době k jeho růstu a přeměně v již zhoubný adenokarcinom. Proto ve většině vyspělých zemí existují preventivní programy, které se snaží vyšetřit populaci pacientů, kteří ještě nemají žádné potíže, právě s cílem odstranit tyto polypy ve stadiu dosud nezhoubného nádoru.

Zbylou část polypů pak tvoří polypy hyperplastické či zánětlivé, které však pacienta zpravidla neohrožují zhoubným onemocněním. Tvorba polypů ve střevech je ovlivněna kombinací více faktorů, z nichž pouze některé můžeme ovlivnit. Mezi ty neovlivnitelné řadíme faktory zevního prostředí a faktory genetické. Naproti tomu můžeme ovlivnit stravovací návyky, vyvarovat se kouření a zvýšené konzumace alkoholu.

Jaké části střeva polypy nejčastěji postihují?

Polypy se mohou vyskytnout v kterékoliv části tlustého střeva. Pokud budeme mluvit o adenomech, tak ty nejčastěji nacházíme v konečnicku a v tzv. esovité kličce neboli v sigmatu.

S jakými obtížemi se majitel polypů musí potýkat a které by ho měly přivést k lékaři?

V naprosté většině střevní polypy nepůsobí vůbec žádné potíže a jsou náhodným nálezem například při preventivním vyšetření střeva. Při větší velikosti polypu se pak mohou objevit neurčité bolesti břicha, případně viditelná krev ve stolici či skryté krvácení vedoucí až k chudokrevnosti.

Jaká vyšetření lékař u pacienta provádí?

Základním vyšetřením je endoskopické vyšetření střeva, tedy kolonoskopie. Toto vyšetření také jako jediné umožní provést i terapeutický výkon a nalezené polypy ihned odstranit. Pokud z určitého důvodu toto vyšetření nelze provést, lze využít zobrazovací metody jako je např. počítačová tomografie (CT) či vyšetření magnetickou rezonancí.

Můžete popsat způsoby léčby a je nutná operace?

Naprostou většinu nezhoubných polypů, tedy již zmíněných adenomů, jsme schopni odstranit ihned při endoskopickém vyšetření. Pokud však pacient přijde pozdě a my nalezneme již zhoubný nádor, je vždy nutná operace a často i další onkologická léčba chemoterapií či ozářením.

Má tato nemoc nějaká rizika, pokud se neléčí?

Jak již bylo zmíněno výše, adenomy ohrožují své nositele zejména tím, že po určité době mohou přerůst ve zhoubný nádor, tedy rakovinu střeva či konečnicku, proto jsou tolik důležitá preventivní vyšetření po 50. roce věku.

Jakou roli hraje ve výskytu polypů genetika?

Vrozené predispozice jsou pouze jedním z mnoha faktorů, které vedou k tvorbě adenomů a poté i adenokarcinomů. Pacienti, kteří mají rodiče či sourozence se zhoubným střevním nádorem, by zcela jistě měli podstoupit preventivní kolonoskopii.

Lze polypům úspěšně předcházet?

Do určité míry ano. Základem je racionální strava s dostatkem vlákniny a s omezením tuků. Nekonzumovat příliš často uzené či grilované potraviny a v neposlední řadě též omezit konzumaci alkoholických nápojů a ideálně nekouřit. Je však potřeba zdůraznit, že ani zdravý životní styl, nemusí tvorbě střevních polypů zabránit, proto je tak důležitá prevence.

Dagmar Čerňanská

Autor: Redakce